

האוניברסיטה העברית בירושלים
The Hebrew University of Jerusalem

המכון ללימודים עירוניים ואזוריים THE INSTITUTE OF URBAN & REGIONAL STUDIES

התמחות בתכנון עירוני ואזורי (808)
התמחות בלימודים עירוניים ואזוריים (803)

הפקולטה למדעי החברה
תשע"ו – 2015/16

<http://urbanstudies.huji.ac.il>

אתר המכון :

פרופ' ערן רזין

מנהל המכון :

msrazin@mail.huji.ac.il

טל. 02-5883351

מ"מ מנהל המכון בסמ' ב'

פרופ' נעם שובל

noam.shoval@mail.huji.ac.il

טל. 02-5881433

דפנה אורן

רכזת המכון :

daphnao@savion.huji.ac.il

טל. 02-5883367

פקס 02-5826267

מורי המכון ללימודים עירוניים ואזוריים

אדרי' סופיה אלדור

גב' צביה אפרתי

מר עדי בן-נון

גב' ולרי ברכיה

ד"ר גיל גורדון

גב' רותי הררי-קרמר

פרופ' שלמה חסון

מר רן חקלאי

אדרי' ירון טוראל

מר גורי נדלר

ד"ר אמילי סילברמן

אדרי' צופיה סנטו

פרופ' משה עמירב

ד"ר חיים פיאלקוף

פרופ' ערן פייטלסון

פרופ' דני פלזנשטיין

ד"ר גדי רובין

ד"ר גלעד רוזן

פרופ' ערן רזין

פרופ' נעם שובל

מר אפרים שלאין

מטרת הלימודים בתוכנית זו היא להקנות לתלמיד ידע בנושאים עירוניים ואזוריים, שיטות מחקר וניתוח שישמשו אותו בעבודותיו בנושאי מדיניות עירונית ואזורית ולהכשירו כמתכנן במסגרת צוותי תכנון עירוני ואזורי. תוכנית הלימודים כוללת מבואות וקורסים בתחום התכנון העירוני והאזורי, המיועדים להביא את משתתפי התוכנית להכרת שיטות היסוד ומערכת המושגים בנושאים עירוניים ואזוריים, ולהתמחות בשיטות התכנון העיקריות. הלימודים במכון יאפשרו לבוגרי התוכנית ליישם ידע מתחומים שונים של מדעי החברה בתחום המדיניות והתכנון העירוניים והאזוריים. התוכנית תפתח את כישוריהם של התלמידים לניתוח ארגוני, לשיטות קביעת מדיניות ולניתוח מרחבי, חברתי וכלכלי, ותאפשר להם להכיר שיטות לניתוח מגמות התפתחות וחיזוי לעתיד בתחום העירוני והאזורי. הידע שמקנה התוכנית ייושם באולפנים ובעבודת שדה נרחבת. הלימודים יתבססו במידה רבה על הניסיון הישראלי בתחום המדיניות והתכנון העירוניים והאזוריים, תוך שימת לב מיוחדת לעיצוב מערכות מרחביות ארציות ולתהליכים של פיתוח כלכלי וקידום חברתי באזורי הפיתוח, בערים ובשכונות בישראל.

תוכנית זו היא תוכנית התמחות שניתן לצרפה ללימודי התואר השני בחוג אחר ואינה מהווה תוכנית לימודים מלאה לתואר שני.

תנאי קבלה

- תלמידים הלומדים לתואר שני (מ"א) בחוגים השונים של הפקולטה למדעי החברה. בחירת ההתמחות תיעשה בתיאום עם רכז/ת המוסמך של הפקולטה אליה משתייך המועמד ללימודי ההתמחות.
 - תלמידים בוגרי הפקולטה למדעי הרוח או פקולטאות או בתי ספר אחרים כגון: משפטים, חקלאות, מינהל עסקים, עבודה סוציאלית, חינוך אשר מגלים עניין מיוחד בנושאי תכנון ועיצוב עירוני (כגון: שימור עירוני, תולדות הארכיטקטורה, משפט ומקרקעין) יכולים אף הם להתקבל ללימודי המכון באישור הפקולטה אליה הם משתייכים.
- תלמידים המבקשים ללמוד לימודי התמחות במסגרת המכון ירשמו זאת בטופס ההרשמה למוסמך (בעדיפות הראשונה יש לרשום את החוג למוסמך ובעדיפות השנייה את ההתמחות הנבחרת).

מבנה הלימודים

המכון ללימודים עירוניים ואזוריים מציע את התוכניות הבאות:

מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה עם התמחות בתכנון עירוני ואזורי – סמל חוג 808.

ההתמחות כוללת 19 נ"ז + 4 נ"ז בגין כתיבת עבודה סמינריונית. תואר זה מעניק השכלה מקיפה בתחום התכנון העירוני והאזורי, כולל לימודים בעלי גוון פרופסיונאלי (דיני תכנון ובנייה, תכנון הלכה למעשה, נדל"ן, פרוגרמות, עיצוב עירוני, אולפנים בתכנון פיסי, "קליניקה" אורבאנית), לימודים עיוניים בתחום העירוני, ולימודים מתודולוגיים (סטטיסטיקה, שיטות מחקר ובפרט מערכות מידע גאוגרפיות ושיטות איתור).

מוסמך בחוג אם אחר (שאינו גאוגרפיה, תכנון וסביבה) עם התמחות בתכנון עירוני ואזורי

סמל חוג 19.808 נ"ז + 4 נ"ז בגין כתיבת עבודה סמינריונית + שני קורסי השלמה :
40104 גאוגרפיה של פעילות כלכלית (3.5 נ"ז) ו-40942 מבוא למערכות מידע גאוגרפיות
(GIS) (3 נ"ז). תואר זה כולל את לימודי הליבה בתחום התכנון, משולבים עם עולם ידע נוסף,
שביחד פותחים אופקים ייחודיים הן בממד העיוני- התיאורטי והן בשוק העבודה.

מוסמך בחוג אם אחר (שאינו גאוגרפיה, תכנון וסביבה) עם התמחות בלימודים עירוניים

ואזוריים – סמל חוג 17.803 נ"ז, אין חובת סמינר ולימודי השלמה. מעניק ידע בסיסי
בלימודים עירוניים ובתכנון עירוני, כתוספת לעולם הידע של חוג האם.

הכרה בנקודות בהתמחות ע"י החוג הראשי: החוג הראשי למוסמך יכול להכיר במכסת נקודות
מסויימת מתוך תוכנית ההתמחות. על התלמיד לברר בכמה נ"ז מכיר חוג לימודי הראשי למוסמך,
אם בכלל, כלימודים מחוץ לחוג.

מסלולי הלימוד

הבחירה בין מסלול מחקרי (עם עבודת גמר) ומסלול לא-מחקרי (ללא עבודת גמר) תעשה במסגרת חוג
האם של התלמיד. ההתמחויות שמציע המכון ללימודים עירוניים אינן מבחינות בין מסלול מחקרי
ללא-מחקרי.

לימודי החובה (זהים בכל ההתמחויות)

יש ללמוד 6 קורסים מתוך רשימת קורסי החובה. קורסי החובה כוללים מספר קורסי יסוד בנושאי
תכנון וכן שני אולפנים (סדנאות) מתוך הרשימה המוצעת מדי שנה. כמו- כן, חייב התלמיד להשתתף
בסמינר המכוני במשך שנה אחת מלימודיו. הסמינר המכוני עוסק בנושאים מרכזיים מתחום התכנון
והמדיניות העירוניים והאזוריים.

לימודי הבחירה

בהתמחות בלימודים עירוניים ואזוריים (803): יש ללמוד בהתמחות זו 3 קורסי בחירה מתוך
הרשימה המוצעת.

בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי (808): יש ללמוד בהתמחות זו 4 קורסי בחירה מתוך הרשימה
המוצעת. במסגרת לימודי הבחירה יבחר התלמיד בקורס סמינריוני אחד (קורס המוגדר שו"ס) ויגיש
בו עבודה סמינריונית המזכה אותו ב-4 נקודות זכות. עבודה זו נוספת למכסת העבודות הסמינריוניות
הנדרשות בחוג הראשי.

תוכנית הלימודים

לימודי חובה:

סה"כ 6 קורסים – דרישה זהה בכל ההתמחויות במכון

49807	מבוא לדיני תכנון ובנייה	2	נ"ז
49841	תאוריות התכנון	2	נ"ז
49854	סמינר מכוני (הנושא השנה: "כיוונים חדשים למעורבות הציבור בתהליכי התכנון")	1	נ"ז

לבחירה אחד משני הקורסים הבאים:

49804	מבוא לכלכלת מקרקעין וענף הנדל"ן	2	נ"ז
49812	תכנון – הלכה למעשה	2	נ"ז

לבחירה שניים מחמישה האולפנים (סדנאות) הבאים: מומלץ ללמוד אולפן אחד בשנה.

40811	אולפן בתכנון ומדיניות עירונית אסטרטגית	4	נ"ז
49821	אולפן בהכנת תוכניות מתאר עירוניות כוללניות	2	נ"ז
49822	אולפן בעריכת הנחיות מרחביות לשוב מוגדר	2	נ"ז
49883	אולפן בתכנון ועיצוב אזורי מגורים חדשים	2	נ"ז
49897	אולפן בתכנון ארצי	2	נ"ז

קורס חובה עודף יוכל להחשב כאחד מקורסי הבחירה

לימודי בחירה:

4 קורסים + כתיבת עבודה סמינריונית בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי (808)

3 קורסים בהתמחות בלימודים עירוניים ואזוריים (803)

49800	GIS בשירות התכנון	2	נ"ז
49801	יישומי AUTOCAD MAP 3D לתכנון עירוני	2	נ"ז
49816	מעמד השימור בזירת התכנון – היבטים מעשיים	2	נ"ז
49817	פרוגרמות ומדיניות קרקעית בישראל	2	נ"ז
49819	מדיניות לאומית במרחב – מקרה ירושלים	2	נ"ז
49848	פרקטיקום בתכנון	2	נ"ז
49863	תכנון מרחבי ואיכות הסביבה	2	נ"ז
49873	עקרונות בעיצוב עירוני	2	נ"ז
34910	תכנון ומדיניות חינוכית-קהילתית במרחב העירוני	4	נ"ז
40422	גישות למדיניות סביבתית במרחב	2	נ"ז
40650	עיר וחברה	2	נ"ז
40652	תכנון סביבתי: סוגיות וגישות	2	נ"ז
40709	סוגיות במדיניות תחבורה	2	נ"ז
40731	שימור עירוני	2	נ"ז
40732	סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי	2	נ"ז
40750	סיור לברצלונה ולקטלוניה	2	נ"ז
40769	קליניקה אורבנית – התמחות מעשית בתכנון חברתי	2	נ"ז
40788	שטחים פתוחים בישראל – סוגית עיקריות	2.5	נ"ז
40831	תמורות במדיניות הקרקעית והתכנונית בישראל	2.5	נ"ז
40858	היבטים חברתיים של תכנון מרחבי	2.5	נ"ז
40860	אולפן בתכנון סביבתי	2	נ"ז
40870	תכנון מטרופוליני	2.5	נ"ז
40957	ניתוח עירוני ואזורי – יישומי GIS	3	נ"ז
40971	עיצוב המרחב בישראל	2	נ"ז

קורסי השלמה להתמחות בתכנון עירוני ואזורי:

40104	גאוגרפיה של פעילות כלכלית	3.5	נ"ז
40942	מבוא למערכות מידע גאוגרפיות (GIS)	3	נ"ז

שעות ההוראה, חדרי ההוראה והסילבוסים מפורסמים בקישור הבא:

<http://shnaton.huji.ac.il/index.php>